

Til Miljøministeriet.
Email: hav@mim.dk.
Journalnummer 2023 - 9290

Hørings svar til

Høring af indsatsplanen for Danmarks Havstrategi II

Syv østjyske kommuner, Havsamarbejdet i Østjylland, sender hermed vores fælles svar til høring af Indsatsplan for Danmarks Havstrategi II og nye beskyttede havstrategiområder, som blev offentliggjort 28. september 2023.

Havsamarbejdet i Østjylland (herefter benævnt "vi") er et tværkommunalt samarbejde mellem Norddjurs, Syddjurs, Aarhus, Samsø, Odder, Horsens og Hedensted kommuner, der arbejder for kommunale initiativer, der kan forbedre havets tilstand, udvikle en mere bæredygtig brug af havet og øge de rekreative muligheder og værdier.

Havmiljøet har netop i denne tid stor bevågenhed, både i befolkningen, i medierne og hos politikere. Anledningen er umådelig trist – sjældent har der været så lidt liv i de danske havområder som i dag. Vi må erkende, at indsatsen til forbedring af havmiljøet har været helt utilstrækkelig. Derfor bør en ny og mere ambitiøs tilgang til varetagelse af naturhensynene til havs være afspejlet i indsatsplanen for Danmarks Havstrategi II (herefter benævnt "indsatsplanen").

Vi håber, at et øget samarbejde mellem kommunale partnerskaber og de statslige ministerier - kan bidrage til at styrke indsatsen for mere liv i havet.

Nærværende høringssvar kan ikke nå en politisk behandling i alle syv kommuner inden høringsfristen 20. december 2023. Høringssvaret indsendes således med forbehold for politisk godkendelse i alle syv kommuner.

Nedenfor fremgår vores fælles høringssvar. Det er opdelt i punktform, som senere uddybes.

Bilag 8 er reserveret til bemærkninger vedrørende lokale forhold i den enkelte kommune. Disse bemærkninger, samt det politisk godkendte høringssvar, vil blive eftersendt ultimo januar 2024.

På vegne af de syv østjyske kommuner

Torben Tran Ankjærø

Havmiljøkoordinator

Havsamarbejdet i Østjylland

Email: atto@aarhus.dk

Tlf. 23 47 50 51

Oversigt over høringsvarets synspunkter

Vores høringsvar består af en række bemærkninger til høringsudkastet til indsatsplanen, der efterfølgende er suppleret med uddybende bemærkninger.

1. Der bør udpeges to beskyttede havområder i den østjyske havregion.

1.1. Natura 2000 område nr. 194 Mejl Flak udpeges som strengt beskyttet havområde.

1.2. Udpegning af et nyt beskyttet Havstrategiområde med særligt fokus på beskyttelse af havbunden.

2. Havstrategien er ikke tilstrækkeligt "økosystembaseret"

2.1 Vi ønsker en mere ambitiøs indsats for genopretning af havbundes levesteder og vigtige arter for genopretning af balancen i havets fødekæder. Dette giver værdi gennem "økosystemtjenester".

2.2. Fisk ønskes inddraget i vurderingerne til Havstrategien med konkrete mål, og der efterlyses en mere ambitiøs indsats for at genoprette hjemmehørende fiskebestandene i Kattegat/Vestlige Østersø.

2.3. Den marine overvågning af miljøtilstand og arter bør øges.

2. Muslingskrab bør ophøre.

Vi anbefaler et stop for skrab af muslinger på havbunden i danske kystnære områder.

3. Større prioritering af plads til rekreativ udvikling og naturturisme

Vi ønsker en større prioritering af de rekreative aktiviteter, naturturisme og havmiljøets tilstand i indsatsplanen.

4. Regionale og lokale aktører skal have mulighed for at påvirke indholdet i indsatsplanen.

Vi ønsker i højere grad end i dag, at blive inddraget, som regional og lokal aktør, ved det videre arbejdet med indsatsplanen for Danmarks Havstrategi II.

Vi håber, at vores indspil vil blive taget i betragtning i den videre proces med at implementere Danmarks Havstrategi II. Et af Havsamarbejdets vigtigste indsatsområder er samarbejdet med statslige myndigheder, så vi sammen kan løfte den fælles og meget omfattende opgave at få bragt havet tilbage i god økologisk tilstand. Vi ser derfor frem til et tæt og godt samarbejde med Miljøministeriet om dette.

Uddybning af emnerne i høringsvaret:

1. Der bør udpeges to beskyttede havområder i den østjyske havregion.

1.1. Mejl Flak udpeges som strengt beskyttet område:

Området er af særligt biologisk værdi, og bør beskyttes bedre end i dag. Området er i dag omfattet af Natura 2000-beskyttelse, som kun vedrører udpegede arter og levesteder. Marsvin er beskyttet på udpegningsgrundlaget – og marsvinebestanden i de indre farvande er mere end halveret ifølge seneste opgørelse fra 2022. Årsagen kan skyldes mangel på føde (fisk).

Men fisk er ikke beskyttet i området, og der foregår fiskeri med faste redskaber inde i området, jf. kortbilag 2.

Andre påvirkninger på Mejl Flak:

Der har tidligere været udført råstofindvinding, og stenrevne er påvirket af tidligere stenfiskeri. Vi ønsker, at de tilbageværende biologiske værdier beskyttes bedre samt genoprettes i de kommende år. Der findes stadig intakte områder med stenrev fra istiden, og samlet set rummer området ved Mejl Flak noget af havregionens største biodiversitet med 57 algearter, 1 art blomsterplante og hele 160 dyrearter.

Udpegnning af Mejl Flak som strengt beskyttet område vurderes at bidrage til bevarelse og udvikling af områdets store biologiske naturværdier.

1.2. Udpegning af et nyt beskyttet havstrategiområde med særlig fokus på havbunden:

Det ses af kortbilag 1, at der ikke er udpeget havstrategiområder ud for den centrale del af de østjyske kyster. Vi ønsker derfor, at der udpeges et nyt beskyttet havstrategiområde, som primært beskytter hele havbunden mod fysisk forstyrrelse. Havstrategiområderne udmærker sig i forhold til nuværende marine Natura 2000-områder, at de netop beskytter hele havbunden. Vi ønsker at indgå i dialog med Miljøministeriet om placering af et nyt større havstrategiområde ud for Havsamarbejdets syv østjyske kommuner, som tilgodeser lokale og regionale hensyn bedst muligt. Det er vigtigt, at et nyt havstrategiområde ikke hindrer eksisterende og planlagte større anlægsprojekter, som har en stor samfundsmæssig betydning og nødvendighed.

Kystnære havområder, der har en god og bæredygtig tilstand, er en vigtig direkte og indirekte faktor for livet i de kystnære kommuner. Havet og kysten er grobund for mange virksomheder og ildsjæle, og de aktiviteter, de igangsætter i vandkanten. Derfor er havets tilstand generelt og lokalt et fokusområde for kommunerne.

Biodiversiteten, herunder fiskebestandene, er særligt udfordret i de kystnære områder, og i særdeleshed langs de østjyske kyster. Det undrer os derfor, at der ikke er udpeget Havstrategiområder ud for den østjyske havregion i Kattegat og Vestlige Østersø.

Genopretning af fiskebestandene her særligt fladfisk, ål og torsk er af stor værdimæssig og økologisk betydning.

Et vigtigt redskab til at genoprette et robust økosystem med høj biologisk mangfoldighed, er beskyttede områder, hvor der er ro for menneskelige forstyrrelser. Dette vil styrke den marine

biodiversitet generelt, men særlig de mest sårbare arter, som har det svært under de nuværende forhold, hvor havet både er udsat for kemisk, biologisk og fysisk forstyrrelse af havbunden.

Flere organismer, herunder fisk som torsk og fladfisk, har et ungstadie på lavt vand i kystområder og rev samt sandbanker. Her er det særligt vigtigt, at der findes egnede levesteder til dem. Mange af disse arter migrerer også i løbet af deres livscyklus, og bliver hermed også afhængig af tilstanden i andre vandområder.

Vi kan ikke se, at Havstrategien tager højde for denne migration, hverken i udpegningen af beskyttede havområder eller ved forvaltningen af fiskeriet, herunder fiskeriet med bundsløbende redskaber.

Vi er meget bevidste om påvirkningen fra land til havet, og kommunerne har brugt mange ressourcer med vandplansindsatser som spildevandsrensning og omlægning til natur i ådalene gennem flere årtier. Set i lyset af, at havmiljøet er i den ringeste tilstand de sidste 20 år, trods diverse tiltag i vandområdeplan samt fiskeriforvaltningen, er det tydeligt, at hidtidige tiltag med regulering og brug af havet har været helt utilstrækkelig til at sikre et sundt havmiljø med høj biodiversitet, stærke fiskebestande og en havbund i god tilstand.

Derfor undrer det os, at der fra statens side ikke er taget flere fiskeri- og forvaltningsmæssige initiativer til genopretning af de kystnære fiskebestande. Hertil vil de beskyttede havstrategiområder kunne bruges som et planmæssigt og forvaltningsmæssigt værktøj.

Med flere havstrategiområder i de indre danske farvande, herunder i Kattegat/Vestlige Østersø, vil et sammenhængende netværk af beskyttede havområder kunne blive udbygget og understøtte de allerede udpegede områder. I dette netværk vil flere organismer som torsk og fladfisk kunne gennemføre deres livscyklus uden at blive fanget/påvirket betydeligt, og hvor havbunden er beskyttet mod fysisk forstyrrelse fra bl.a. bundsløbende redskaber, råstofindvinding og klappning.

De østjyske kommuner ser derfor et behov for, at der udpeges beskyttede og strengt beskyttede havområder i Kattegat/Vestlige Østersø, da presset fra menneskelige aktiviteter er stort i netop det område. Vi har tidligere i 2023 fremsendt forslag til to nye beskyttede havområder i Kattegat/Vestlige Østersø til Erhvervs- og Miljøministeren, og anmoder om, at de implementeres i "Udpegnings af beskyttede havstrategiområder"

For yderligere uddybning henvises til skrivelse af d. 15.05.2023 til Erhvervsminister Morten Bødskov (Bilag 6).

2. Havstrategien er ikke tilstrækkeligt "økosystembaseret".

2.1. Vi ønsker en mere ambitiøs indsats for genopretning af havbundes levesteder og vigtige arter for genopretning af balancen i havets fødekæder.

Der mangler konkrete mål for genopretning af den marine natur. Dette er afgørende for tilstrækkelig prioritering af ressourcer til denne meget store opgave.

2.2. Fisk ønskes inddraget i vurderingerne til Havstrategien med konkrete mål, og der efterlyses en mere ambitiøs indsats for at genoprette hjemmehørende fiskebestandene i Kattegat/Vestlige Østersø.

Fiskebestande og samspillet med fiskeri har stor betydning for- og kan forårsage store forandringer i havets økosystem. Men fiskeriforvaltningen i Danmark har indtil nu ikke lykket sig med at sikre stærke fiskebestande generelt – så det er indlysende, at der er behov for ny helhedstænkning med udgangspunkt i økosystemets mange aspekter.

Nedenfor angives en nærmere forklaring af den økosystem-baserede forvaltning af havet:

Alle led i økosystemet og fødekæderne skal indtænkes i det nationale arbejde med at opnå god tilstand i havet.

Et økosystem er et stort og dynamisk samspil mellem planter, dyr, mikroorganismer og det naturlige miljø, der fungerer sammen som en enhed i balance, og er afhængige af hinanden. Havet er ét stort økosystem. Det vil sige, at alle levende organismer lever side om side og påvirker hinanden. Indenfor biologien taler man ofte om *balancen i et økosystem*, og det er ofte i forbindelse med, at balancen er forstyrret i større eller mindre grad. Et økosystem er en dynamisk størrelse, der hele tiden reagerer på forandringer i omgivelserne.

Som udpræget "Øhavs-nation", er kyst- og havnaturen Danmarks et af de vigtigste bidrag til klodens samlede biodiversitet, og derfor er der også en stor forpligtigelse til at sikre denne.

Når der i Havstrategien foretages en afvejning af interesser, er det vigtigt at inkludere de såkaldte økosystemtjenester, som et velfungerende og robust hav leverer:

- **Lagring af kulstof.**

Her spiller ålegræs en særlig rolle, da flere undersøgelser har vist, at der kan lagres meget store mængder kulstof i ålegræssets rodnet.

- **Omsætning og lagring af næringsstoffer i havbund og planter**

Det er vigtigt at reducere fysisk forstyrrelse af havbunden, da næringsstoffer der ophvirvles i vandet, bliver genaktiveret og kan bidrage til øget algevækst og deraf potentielt iltsvind, hvor de ellers allerede er deponerede og passivt bundet i havbunden.

- **Naturlig kystbeskyttelse.**

Kystnære stenrev kan være med til at sikre kysten mod havets kræfter. Dermed kan de også reducere behovet for sandfodring, der ofte er en tilbagevendende aktivitet og udgift. Dermed kan man spare havnaturen for den fysiske, biologiske og kemiske forstyrrelse, der følger af sandfodring.

Havsamarbejdet mener, at Staten ~~skal~~ bør ~~og~~ gøre det lettere og mere økonomisk fordelagtigt for kommunerne at kystsikre via multifunktionelle stenrev, som netop giver en lang række økosystem tjenester i form af flere fisk og højere biodiversitet, foruden en mere selvforstærkende kystbeskyttelse.

- **Mere ambitiøs indsats for at genoprette fiskebestandene i Kattegat/Vestlige Østersø.**

Vi ønsker en stor naturlig produktion af fisk til det rekreative og erhvervsmæssige fiskeri samt til at sikre balancen i forhold til andre arter i fødekæden (krabber, hummer, søstjerner, mv.). Bl.a. anbefales større inddragelse af effekten af fiskenes rovdyr og bundslæbende fiskeredskaber på økosystemet. Udover ny udpegning af beskyttede områder, opfordrer vi til en mere ambitiøs indsats for at genoprette fiskebestandene i Kattegat/Vestlige Østersø. Ikke mindst fordi de er væsentlige for havets samlede miljøtilstand, og de udgør en væsentlig værdi for kommunerne, ikke mindst rekreativt¹.

Fiskeriet er en vigtig del af den østjyske kultur og tidligere også økonomien, men mange fiskearter er truede enten på grund af ødelagte levesteder, iltsvind, historisk stor fiskeridødelighed og nu også høj naturlig dødelighed. Derved er fiskeriet også truet, både som erhverv og rekreativt.

Havsamarbejdet i Østjylland arbejder med en omlægning af muslingefiskeriet, så skrab på bunden i de kystnære områder helt udfases. Vi er meget optagede af, at Havstrategiens indsatsplan også indeholder ambitiøse tiltag, der kan fremme bæredygtigt fiskeri, reducere bifangst og skabe bedre levesteder for fiskene, fx gennem nye stenrev og muslingebanker.

Genopretning af balancen mellem rovdyr og byttedyr i havets økosystem:

Manglen på fisk i de indre danske farvande betyder, at der opstår en stor ubalance. Bestandene af fiskenes byttedyr krabber og søstjerner er for store, og de kan påvirke ålegræs samt muslingebanker negativt.

Der er derfor behov for at sætte ind, hvor vi kan være med til at genskabe større balance i fødekæden. For at genskabe stærke kystnære fiskebestande kan det ifølge førende forskere fra Danmarks Tekniske Universitet (DTU) være nødvendigt at regulere kystfiskenes rovdyr som skarv i en årrække, indtil der er opnået en bedre balance i fødekæden.

¹ [Forslag til Regional Havplan for det Vestlige Kattegat](#)

Ubalancen består i, at fiskene lever under et ekstremt pres, da der både er iltsvind og dårlige skjul pga. mangel på ålegræs, fortsat fiskeri, samt fortsat nettofjernelse af levesteder ved skrab af muslinger og stedvis indvinding af råstoffer.

Samtidig er fiskenes største naturlige fjender fredet.

Resultatet er ifølge DTU, at mange kystnære fiskebestande ikke kan genskabes, før presset fra rovdirene er mindre.

Vi vurderer derfor, at en bedre beskyttelse af fiskebestandene i sig selv, kan være en forudsætning for deres genopretning. Havstrategiens "økosystembaserede tilgang" bør derfor inkludere muligheden for i perioder at regulere antallet af skarv, hvis der er forskningsmæssigt belæg for at dette er nødvendigt for genopretning af visse kystnære fiskebestande.

2.3. Den marine overvågning af miljøtilstand og arter bør øges.

Helt generelt er der skåret meget ned på overvågningen af vores marine miljø siden amterne blev nedlagt. Dette har betydet, at vi i dag har et ringere overblik over tilstanden og den tidlige udvikling på lokalt niveau. Det betyder også, at kommunerne ofte mangler lokale data om havets tilstand, når der skal udføres projekter med nye stenrev eller udplantes ålegræs.

Vi opfordrer derfor staten til at øge overvågning af havets tilstand og arter, herunder antallet af målestationer, hvor disse er tyndt besat – eksempelvis med flere iltmålinger langs kysten.

I projekt Sund Vejle Fjord har de eksempelvis målt kritisk iltsvind på lavt vand i lange perioder, som ikke blev registreret af det nationale overvågningsprogram, hvis målestationen ligger midt i vandområdet på dybere vand.

Der mangler konkrete miljømål for fisk:

Danmark har valgt at god økologisk tilstand i kystområderne (i vandområdeplanerne) ikke skal inkludere et konkret mål for fiskene. Hovedparten af andre EU-lande har modsat valgt et konkret mål for fiskenes tilstand i de kystnære områder.

Konsekvensen af den danske beslutning er, at der ikke måles på mængden af fisk, samspillet mellem kyst og åbne havområder og hvor i fiskenes livscyklus, vi taber dem. Dette anser vi for en af hovedårsagerne til, at det er gået så galt for fiskene.

Fiskene anses for en ressource, der uden reel beskyttelse, er blevet overudnyttet. Samtidig er fiskenes nøglerolle i økosystemet blevet undervurderet i forvaltningen af havets samlede tilstand og balance.

Resultatet ser vi i dag. Torskene og fladfiskene er stort set forsvundet fra de kystnære områder.

Vi opfordrer derfor staten til at tilrettelægge et bedre overvågningsprogram for vores mest udsatte fiskebestande, så vi i fremtiden får et bedre vidensgrundlag til genopretningen af bestandene og balancen i havet.

Miljøstyrelsen har gennem mange år indsamlet data om vores farvandes tilstand.

Vi savner en oversigt over presfaktorer, udvikling i miljøtilstanden og handlemuligheder for hvert enkelt vandområde eller lokal havregion. Dette er meget vigtigt for de kommende års genopretningsindsats, så både kommunale, statslige og private midler bruges mest effektivt til at opnå så stor miljøgevinst som muligt.

Havstrategiens miljømål:

Vi støtter op om konkrete og målbare miljømål, der giver en klar retning og gør det lettere at vurdere, om vores forvaltning understøtter processen frem mod opnåelse af målene for god tilstand i havet.

Men miljømål 6.1 til 6.10 er ganske ukonkrete og utilstrækkelige til at vende havets krise. Vi støtter, at staten i fremtiden registrerer udstrækningen af fysisk tab og forstyrrelse af havbunden, så dette fremover kan bruges til at planlægge for, hvor stor en del af havbunden, vi tillader hhv. påvirket, tabt og bevaret i god tilstand.

Vi ser frem til at miljømålenes tærskelværdier fastsættes snarest, så der kan indsættes de rette indsatser. Vi bemærker i den forbindelse, at Havstrategien beskriver på s. 80, at "biodiversiteten på havbunden i 2030 vil ikke forventes at være på et niveau, der er foreneligt med en god miljøtilstand for hovedparten af havbundstyperne. Trods eksisterende indsatser, som sikrer reduktion af forstyrrelse på havbunden lokalt for visse habitattyper, er der ikke sikkerhed for, at det samlede omfanget vil være på et niveau, der er foreneligt med en god miljøtilstand uden yderligere indsatser."

Det fremgår således tydeligt at Havstrategiens indsatsprogram, at den hidtidige forvaltning og beskyttelse af havets liv og havbunden, har været utilstrækkelig til at sikre god tilstand og bevaringsstatus for udvalgte arter og levestederne i havet.

Vi opfordrer derfor til, at miljømålene og indsatserne tilpasses og præciseres, så mål og indsatser vurderes tilstrækkelige til at sikre god tilstand i havet for alle Havstrategiens måleparametre.

3. Muslingskrab bør ophøre.

Vi anbefaler et stop for skrab af muslinger på havbunden i vores kystnære områder.

Som det er anført i ovenstående punkter, har muslingskrab (faktisk alle bundskrabende redskaber) en negativ påvirkning på økosystemet. Muslingskrab er dog det bundslæbende fiskeredskab, som udøver den største påvirkning i de kystnære områder. Ved skrab af naturlige banker, fjernes den fungerende levende bund af muslinger, skjul til fiskeyngel, og der kan frigives næringsstoffer, særligt fosfor, svarende til samme størrelsesorden som tilførslen fra hele oplandet². Herudover er det vist, at ålegræsset har sværere ved at genindvandre i områder med muslingskrab³. Det foreslås derfor, at muslingskrab udfases, og evt. erstattes af havhaver eller lignende, samt som angivet under pkt. 1, at der udpeges beskyttede områder.

Baggrund

Muslingefiskerne fisker typisk efter blåmuslinger som fødevarer til mennesker og bruger tunge skrabere med metalramme og net langs havbunden. Det fjerner således de muslinger, der ellers kunne have hjulpet med at rense vores næringsholdige fjordvand. Samtidig hindrer det en udbredelse af det iltproducerende ålegræs, der både binder næringsstoffer og CO² i rodnettet. Når jernskraberne river havbunden op, hvirvles næringsstoffer op i vandet, bunddyrssamfundene ændres væsentligt og samtidig havbundens naturlige evne til at tilbageholde og omsætte næringsstoffer⁴. Dermed bidrager muslingskrab til at forværre problemerne med alger i næringsbelastede fjorde.

Gode levesteder for en bred vifte af dyr og planter er en stor mangel i de kystnære områder, da der mangler ålegræs, fast bund samt muslingebanker. Muslingskrab bidrager til tab af levesteder ved opfiskning af tomme muslingskaller samt sten. Resultatet er et stort samlet tab, både af biodiversitet, samt fiskenes rekreative og kommercielle værdi. Derudover har et sundt havmiljø med mange forskellige arter også en stor værdi i sig selv.

² Marianne Holmer, Nick Ahrensberg & Niels Peter Jørgensen (2003) Impacts of mussel dredging on sediment phosphorus dynamics in a eutrophic Danish fjord, *Chemistry and Ecology*, 19:5, 343-361, DOI: 10.1080/02757540310001596708

³ Krause-Jensen D, Duarte CM, Sand-Jensen K, Carstensen J. Century-long records reveal shifting challenges to seagrass recovery. *Glob Change Biol.* 2020;00:1–13. <https://doi.org/10.1111/gcb.15440>

⁴ Timmermann, K., Christensen, J., Sveegaard, S., Hansen, F. T., Teilmann, J., Larsen, M. M., Jepsen, N., & Hansen, J. W. (2022). Miljøtilstand og presfaktorer i Lillebælt. DTU Aqua. DTU Aqua-rapport No. 404-2022

4. Større prioritering af plads til rekreativ udvikling og naturturisme

Vi ønsker en større prioritering af de rekreative aktiviteter, naturturisme og havmiljøets tilstand i indsatsplanen.

Havet er en stor attraktion og ressource for både borgere og turister i den østjyske region, og det bidrager til sundhed, livskvalitet og bæredygtig vækst lokalt. Havsamarbejdet i Østjylland har igangsat flere projekter, der fremmer det blå friluftsliv, kystturismen og bæredygtig dyrkning af havets frugter. Et godt eksempel er det rekreative fiskeri, der kan udgøre en betydelig indtjening, ikke mindst set i lyset af, at det er en aktivitet, der udføres over hele året, og dermed strækker turistsæsonen længere end en typisk sommer. Dette er vist ved ex. Havørred Fyn projektet, hvor kommunernes investering i Havørred Fyn på 4 millioner om året giver en årlig meromsætning på over 55 millioner kroner, ligesom havørredprojektet har skabt omkring 40 fuldtidsstillinger. Dette er alene målt på én fiskeart, hvor der er en tilstrækkeligt stor fiskebestand.

Økonomisk værdi af kystturisme og rekreative muligheder:

Historisk har der været landet op mod 15.000 tons torsk/år i Kattegat i 1970'erne til en nutidsværdi på ca. 140 mio. kr. Torskebestanden er nu kollapsede, og i 2019 landede fiskerne kun ca. 1 % af dette, svarende til 140 tons torsk til en værdi af 1,3 mio. kr. De samlede landinger af fisk i Vestlige Kattegat udgjorde skønsmæssigt 617 tons, svarende til en værdi af ca. 24 mio. kr.

Til sammenligning udgør omsætningen i kystturisme 2,7 mia. kr. alene i den østjyske havregion⁵. Tallene indikerer vigtigheden af at prioritere opnåelse af en attraktiv havnatur for turisterne. I det ligger der også en styrket indsats for genopretning af fiskebestandene, da der her ligger store samfundsmæssige gevinster, særligt for kystturismen. Derudover kommer aktiviteter som badning, dykning, snorkling, rekreativt fiskeri, surfing, sejlads, tanghøst, lokal bosætning og meget mere.

Vi opfordrer til, at Havstrategiens indsatsplanen anerkender og understøtter disse og lignende initiativer, som også via naturgenoprettende tiltag kan have positive effekter på havets biodiversitet og økosystemer. De gode forudsætninger for kystturismen bør prioriteres på lige fod med andre klassiske erhverv.

⁵ [Forslag til Regional Havplan for det Vestlige Kattegat](#)

5. Der ønskes en større inddragelse af de regionale og lokale aktører i udarbejdelsen af indsatsplanen for Danmarks Havstrategi II

Vi savner en større inddragelse af de regionale og lokale aktører generelt, og særligt i udpegningen af de beskyttede havstrategiområder.

En høringsfrist på 12 uger, reducerer inddragelsen af kommunerne, da vi ikke kan nå både teknisk og politisk behandling af et høringssvar. Optimalt set vil det kræve minimum 6 måneder at få udarbejdet og behandlet et fagligt og politisk velfunderet høringssvar fra større tværkommunale organisationer.

Vi anmoder samtidig, som kystkommuner, om at komme på statens høringsliste til Havstrategiens og Havplanens høringer og bekendtgørelser.

Havsamarbejdet i Østjylland har i maj henvendt sig til henholdsvis Erhvervs- og Miljøministeren med forslag til nye beskyttede områder i den østjyske del af Kattegat, men disse forslag er ikke blevet taget med i indsatsplanen. Vi mener, det er vigtigt at sikre en balance mellem beskyttelse og benyttelse af havet, som tager hensyn til de lokale naturværdier, erhvervsinteresser og rekreative potentialer. Vi håber således fortsat, at vores ønske til nye beskyttede havområder (jf. Bilag 2), kan komme i betragtning i den videre proces for udpegning af flere beskyttede områder.

I lyset af havets nuværende tilstand, er samarbejde mellem regionale og nationale aktører utrolig vigtigt. Vi ser derfor frem til en øget videns- og erfaringsudveksling, samt synergi mellem lokal interessevaretagelse og udformning af den nationale forvaltning af havet.

På vegne af de syv kommuner - Havsamarbejdet i Østjylland

Bilag til høringsvaret:

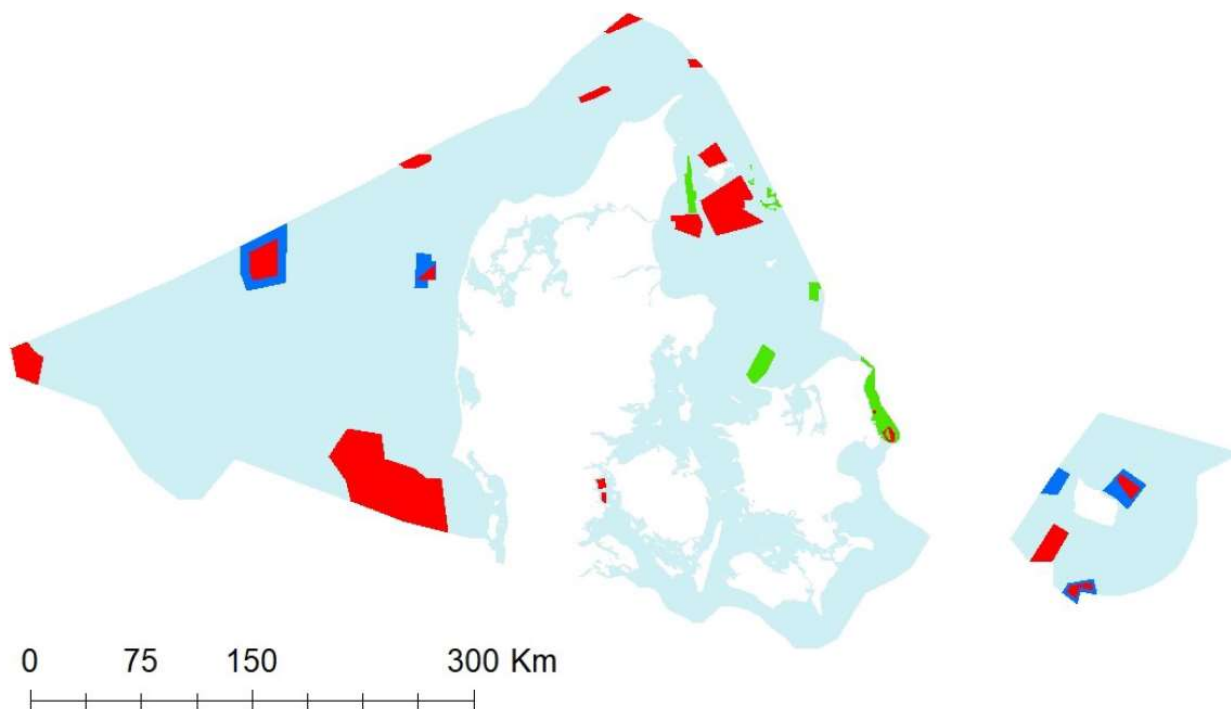
- 1) Kort over Miljøministeriets forslag til Havstrategiområder og strengt beskyttede havområder
- 2) Kort A og B over Havsamarbejdets forslag til nyt strengt beskyttet havområde
- 3) Havsamarbejdets Kommisorium
- 4) LINK: [Forslag til Regional Havplan for det Vestlige Kattegat](#)
- 5) Kort over arealpåvirkning af erhvervsfiskeriaktiviteter i Danmark 2015-2019
- 6) Brev af 15. maj 2023 til Erhvervsminister Morten Bødskov vedr. udpegning af nye beskyttede områder
- 7) Havsamarbejdets høringssvar til Havplanen 2020
- 8) Bemærkninger fra de enkelte kommuner vedrørende lokale forhold (eftersendes ultimo januar 2024)

Bilag 1

Kort over Miljøministeriets forslag til Havstrategiområder og Strengt Beskyttede Havområder.

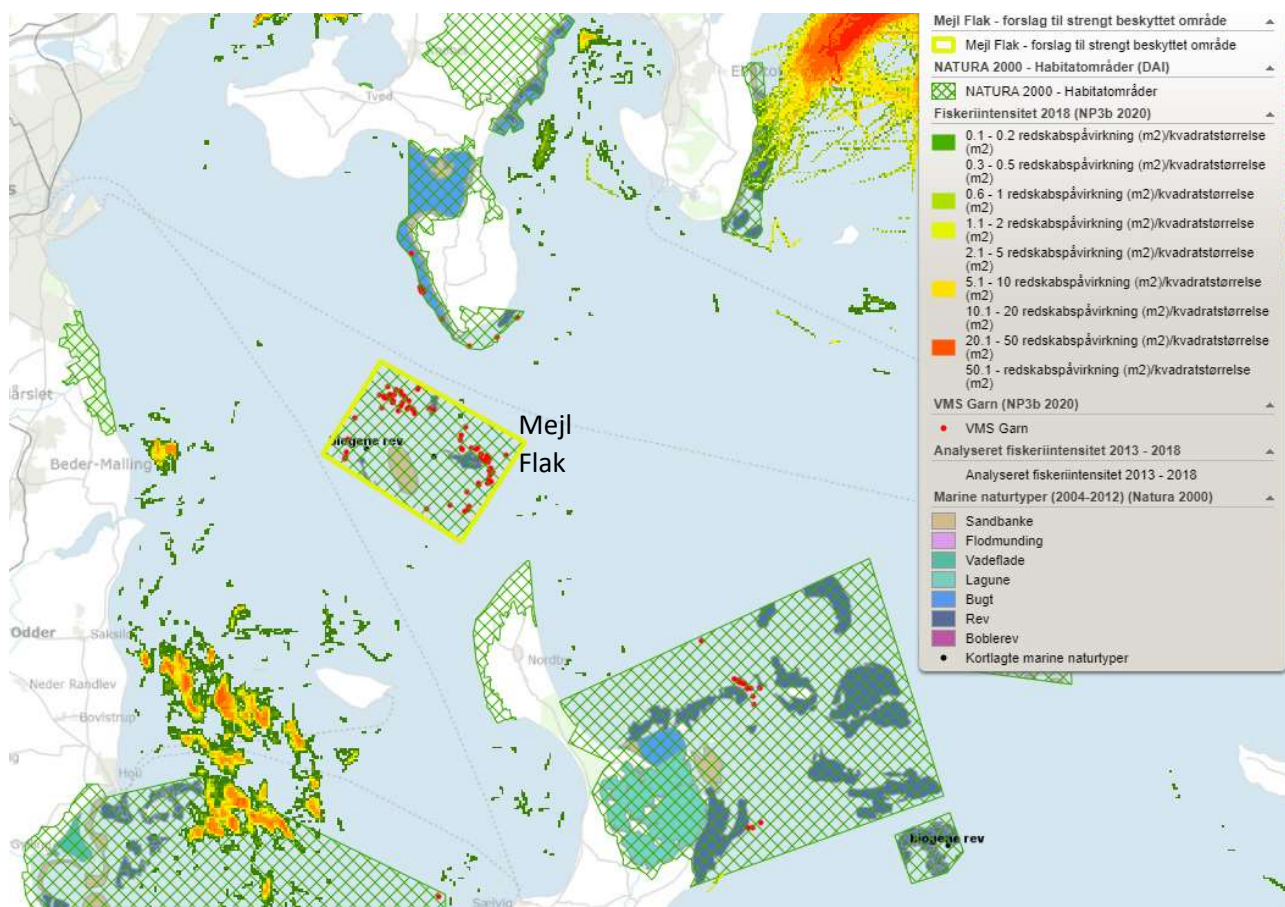
Kortet viser tydeligt, at netværket mangler udpegninger i sydlige Kattegat/Vestlige Østersø.

- Nye strengt beskyttede havstrategiområder
- Nye almindeligt beskyttede havstrategiområder
- Eksisterende havstrategiområder

Bilag 2

Kort over Havsamarbejdets forslag til nyt strengt beskyttet havområde.

Billedtekst: Områder øst for Aarhus.

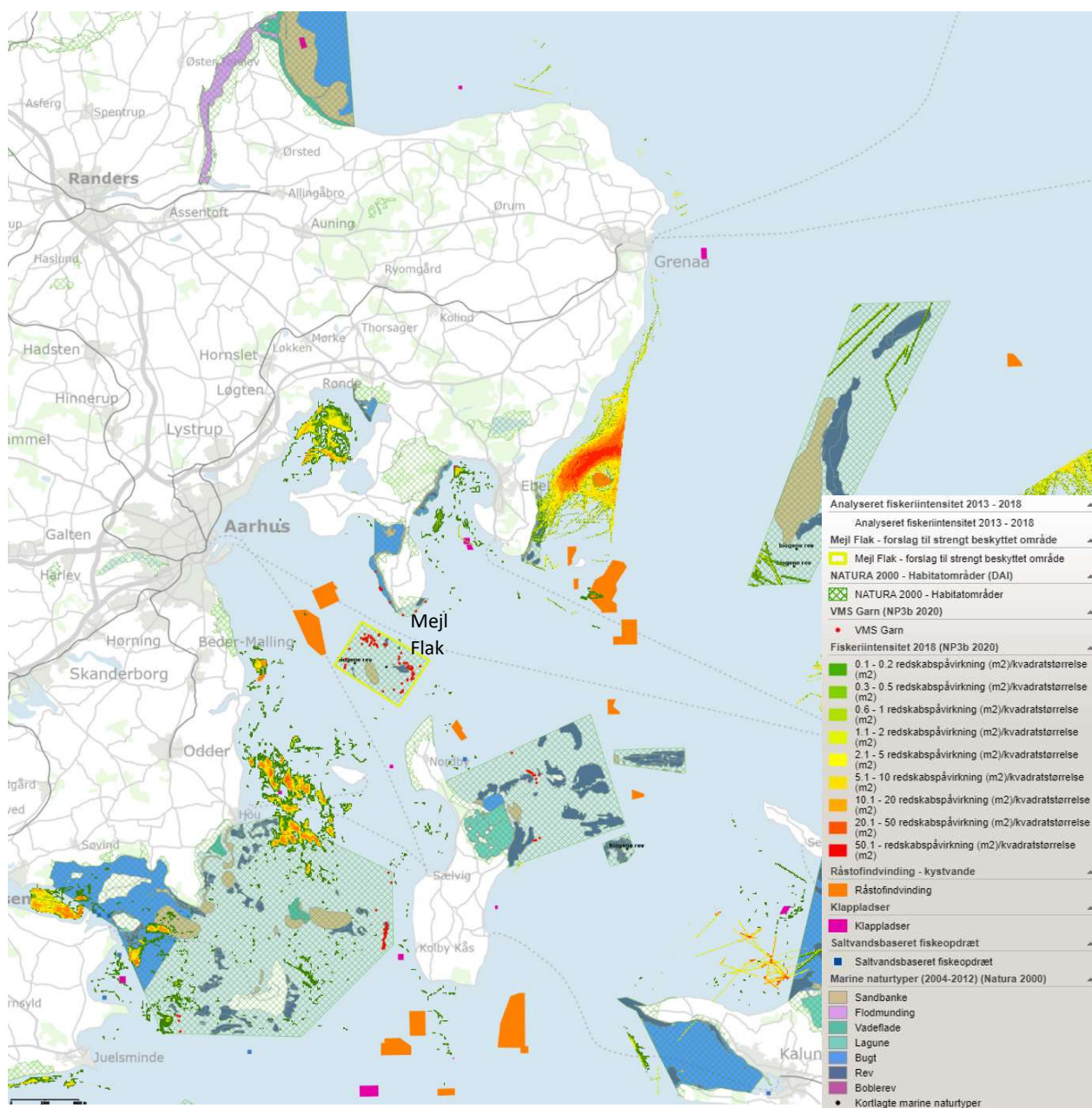
Gul markering: Mejl Flak. Eksisterende N2000 område. Vi ønsker området udpeget som strengt beskyttet område.

Røde prikker: Det ses, at der på Mejl Flak foregår en del fiskeri med garn i perioden 2013-2018. En streng beskyttelse af Mejl Flak vil give bedre beskyttelse af fiskebestanden i området, hvor særligt torsk og fladfisk er fåtallige.

Udover Mejl Flak, så foreslår Havsamarbejdet at vi i samarbejde med Miljøministeriet udpeger et nyt beskyttet havstrategiområde med særligt fokus på bedre beskyttelse af havbunden mod fysisk påvirkning.

Bilag 2a

Kort over væsentlige marine aktiviteter og Havsamarbejdets forslag til nyt strengt beskyttet havområde

Billedtekst: Forslag til beskyttede områder sydøst for Aarhus.

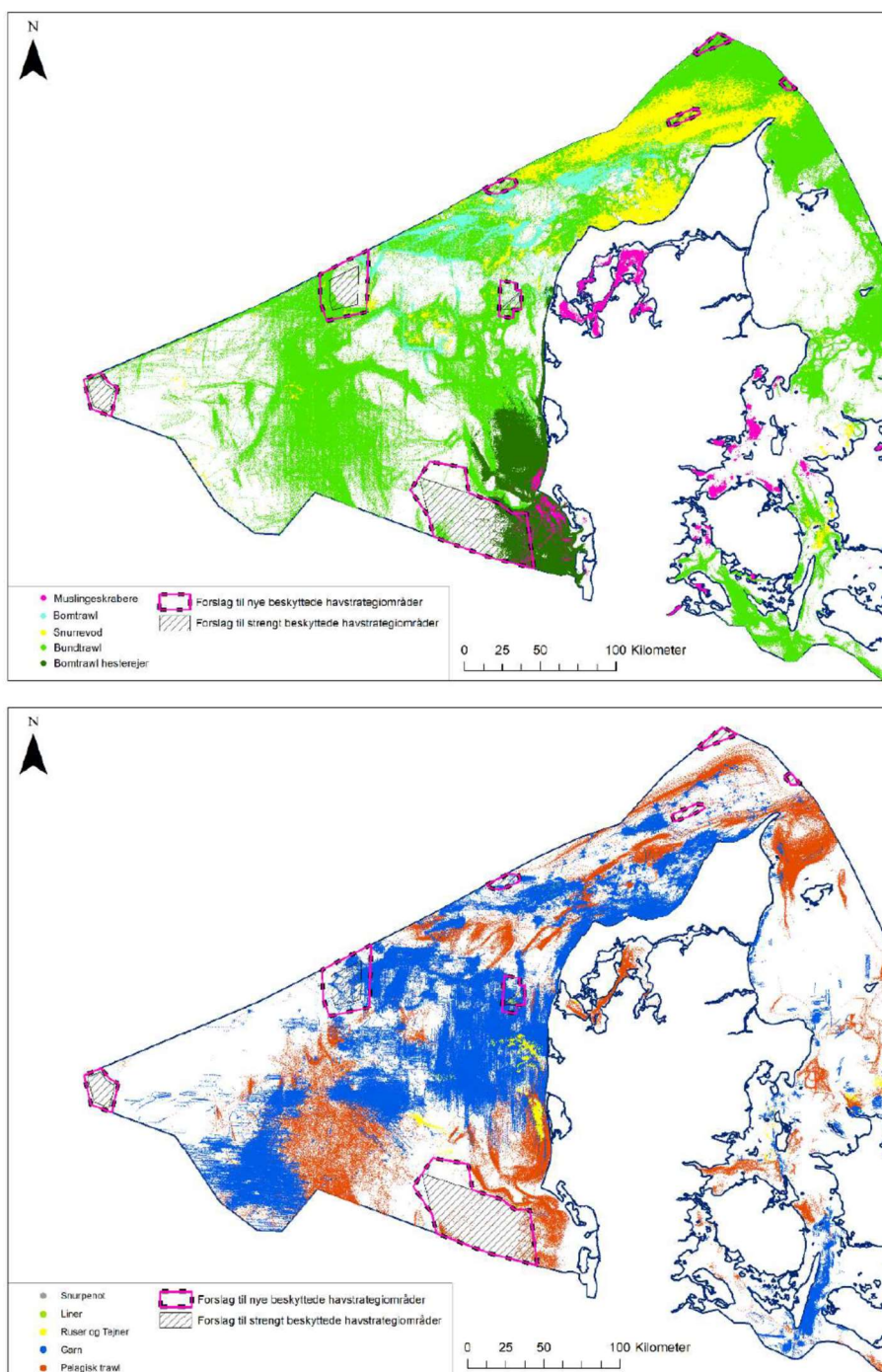
Gul markering: Mejl Flak. Eksisterende N2000 område. Vi ønsker området udpeget som strengt beskyttet område.

Eksisterende aktiviteter i området er vist på kortet, herunder fiskeri med bundslæbende og faste redskaber, områder til råstofindvinding, klappladser, samt havbrug. Der gøres opmærksom på, at temaet fiskeriintensitet kun dækker de kystnære arealer, som er målsat i vandområdeplanen. Fiskeri i de åbne dele af Kattegat er ikke med på kortet.

Bilag 5

Kort over arealpåvirkning af erhvervsfiskeriaktiviteter i Danmark 2015-2019

(Kilde: Miljøministeriets rapport over "Nye beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Bornholm")

Figur 6.1. Oversigt over hhv. dansk bundfiskeri og dansk pelagisk fiskeri i Nordsøen i 2015-19 opgjort på fiskerityper.